

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Навчально-науковий інститут управління та адміністрування

Кафедра гуманітарних і правових дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри гуманітарних
правових дисциплін
протокол №2 від «4» версня 2017 р.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ФІЛОСОФІЯ
(для аспірантів)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки
і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра гуманітарних і правових дисциплін

Н.В. Шрамко
К.В. Ніколенко

ФІЛОСОФІЯ
(для аспірантів)

Плани семінарських занять і методичні
вказівки для студентів усіх форм навчання.

Кривий Ріг-2017

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки
і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра гуманітарних і правових дисциплін

Н.В. Шрамко
К.В. Ніколенко

ФІЛОСОФІЯ

Методичні вказівки для аспірантів

Затверджено на засіданні
кафедри філософських наук
Протокол № 12 від 25 червня 2017 р

Схвалено навчально - методичною
радою ДонНУЕТ
Протокол № 9 від 30 червня 2017 р

ББК 87. я 73
Н-42
УДК 101 (076. 5)

рецензенти:
к.філ.н. доц. Шапран Д.П.,
к.політології, доц. Халілова-Чуваєва Ю.О.

Шрамко Н.В., Ніколенко К.В.

Н-42 Філософія. Плани семінарських занять та методичні вказівки для аспірантів / Н.В. Шрамко, К.В. Ніколенко. Кривий Ріг, ДонНУЕТ, 2016 - 37 с.

У планах семінарських занять з філософії, підготовлених для аспірантів з відривом та без відриву від виробництва, сформульовані основні питання, вивчаються теми курсу. Плани занять підготовлені відповідно до вимог кредитно-модульної системи освіти. Для кожного заняття представлена тематика навчальних доповідей (рефератів) і вказана література.

Певну допомогу аспірантам нададуть методичні вказівки з написання доповідей і рефератів, за оцінкою відповідей на семінарах і іспиті, а також список контрольних питань і програма навчального курсу «Філософія».

© Ніколенко К.В., 2016
© Донецький національний
університет економіки й торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського,
2016

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
Розділ I. Плани семінарських занять: аудиторних занять.....	6
Розділ II. Плани семінарських занять: аудиторних занять - 34 години (денне відділення).....	15
Розділ III. Філософія 10 годин (заочна форма навчання).....	30
Критерії оцінки виступів на семінарі.....	32
Студентські доповіді та реферати (методичні вказівки).....	33
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	37

ВСТУП

Виступаючи теоретичною основою світогляду, філософія покликана ввести студента в сферу формування, функціонування і розвитку духовного виробництва, який виробляє знання з основних проблем буття, мислення і пізнання.

Важливе місце в курсі «Філософія» займає історія становлення філософської думки, в тому числі і в Україні, від античності до наших днів.

Узагальнюючи теоретичне і методологічне, інтелектуальна спадщина, філософія сприяє розвитку культури мислення, самостійності суджень, виробленні надійних методологічних орієнтирів, необхідних для успішної теоретичної і практичної діяльності.

Особливе місце в цьому процесі займають семінарські заняття, на яких студент, опановуючи найбагатшим категоріальним апаратом і методологією філософського пізнання, вчиться грамотно, логічно, науково обґрунтовано викладати свої думки.

У запропонованій методичній розробці наведені плани семінарських занять з переліком питань, темами доповідей та переліком літератури з кожної теми. Аспіранти матимуть змогу скористатися різноманітними джерелами, такими як підручники, енциклопедії та словники, наукові періодичні видання, електронні філософські ресурси. Всі запропоновані джерела містять точні назви та сторінки, що полегшує роботу з ними.

Аспіранти можуть скористатися планами семінарських занять для більш глибокої індивідуальної підготовки до занять.

Задля успішного виступу на семінарському занятті, необхідно знати, якими вміннями та навичками студент має володіти для успішного виступу на занятті. У виданні запропоновані до ознайомлення детальні вимоги, яким студент має відповідати.

Навчання у Вищій школі передбачає активну наукову діяльність, одним з різновидів такої діяльності є написання рефератів. В них аспірант має продемонструвати володіння матеріалом з теми, ознайомлення з основними авторами, що займались вивченням проблеми, вміти формулювати власну думку, на досить високому рівні використовувати логічні операції: узагальнення, аналіз, синтез тощо. Реферативна робота аспіранта є необхідним компонентом для успішного складання кандидатського іспиту з філософії.

ЧАСТИНА I

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова вибіркова дисципліна	Обов'язкова
Семестр	I
Кількість кредитів	4
Загальна кількість годин	210
Кількість модулів	2
Лекцій годин	45
Практичні семінарські годин	30
Лабораторні годин	-
Самостійна робота годин	135
Тижневих годин для денної форми навчання аудиторних	6,6
самостійної роботи студента	3
Вид контролю	5,4
	Залік / Екзамен

2. Мета та завдання дисципліни

Мета увести студентів у сферу формування, функціонування і розвитку духовного виробництва що продукує знання з основних проблем буття мислення і пізнання допомогти студентам самовизначитися в особистих світоглядних позиціях сформувати соціально філософську свідомість

Завдання прищеплювання студентам глибоких знань про основні принципи категорії і закономірності розвитку філософського знання про досягнутий рівень їхнього сучасного стану підвести студентів до розуміння того, що філософія будучи саморефлексією в усвідомленні людиною змісту й цілей життя та долі людської цивілізації є важливим етико гуманістичним фактором у розумінні людини

як вищої цінності

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	У тому числ			
		л	п с	лаб	срс
1	2	3	4	5	6
Модуль I					
Змістовий модуль I Загальне філософське розуміння світу					
Змістовий модуль					
Тема Філософія коло її проблем	9,125	2	1,5		5,625
Тема Історичні типи філософії	9,625	2	2		5,625
Тема Філософська думка в Україні	9,125	2	1,5		5,625
Тема Основні філософські концепції сучасності	9,625	2	2		5,625
Тема Філософське розуміння світу буття та матерія	8, 625	2	1		5,625
Тема Філософське розуміння свідомості	8,625	2	1		5,625
Тема Суспільна свідомість та її структура	8,625	2	1		5,625
Залік за I семестр	7,625	1			5,625
Разом за	70	15	10		45

Змістовий модуль II Прикладна філософія					
Тема Філософія пізнання	7,4	4	2		11,25
Тема Філософія наукового пізнання	7,4	4	4		11,25
Тема Діалектика її альтернативи основні закони та категорії	7,4	2	4		11,25
Тема Природа як предмет філософського аналізу	7,4	4	2		11,25
Тема Суспільство як система що розвивається	7,4	4	2		11,25
Тема Суспільство та особистість	8,4	4	2		11,25
Тема Філософія культури	7,4	4	2		11,25
Тема Соціальне прогнозування Глобальні проблеми сучасності	8,4	4	2		11,25
Разом за II модуль	62,2	30	20		90 43,2
Усього годин	210	45	30		135

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з п	Вид та тема заняття	Години
1.	Семінарське заняття запитань і відповідей Філософія коло її проблем Історичні типи філософії	2
2.	Семінарське заняття запитань і відповідей Філософська думка в Україні Сучасні західні філософські вчення	2
3.	Семінарське заняття запитань і відповідей Філософське розуміння світу Філософія свідомості	2
4.	Семінарське заняття запитань і відповідей Філософія свідомості та її структура	1

5.	Семінарське заняття запитань і відповідей Філософія пізнання філософія наукового пізнання	2
----	--	---

6.	Семінарське заняття запитань і відповідей Діалектика та природа як об'єкт філософського аналізу	2
7.	Семінарське заняття запитань і відповідей Суспільство як система Суспільство та особистість	2
8.	Семінарське заняття запитань і відповідей Філософія культури	1
9.	Семінарське заняття запитань і відповідей Соціальне прогнозування Глобальні проблеми сучасності	2

5. Індивідуальні завдання

1. Написання есе
2. Підготовка та захист доповідей презентацій
3. Підготовка захист синописів

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Модуль I			
Змістовий модуль № Загально філософське розуміння світу			
Семінар запитань і відповідей Філософія коло її проблем Історичні типи філософії	8,8	Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань поняття об'єкту предмету законів методів сутність феномену філософії світогляду Основних методів функцій філософії Напрямки філософського знання Опрацювання теоретичного матеріалу історія філософії в давньому світі (Країни Сходу Давня Греція), в період Середніх віків Відродження Новий Час Джерела [1, 2, 4, 6, 11, 17, 18, 22]. Підготовка до опитування та тестування	Фронтальне та індивідуальне опитування тестування
Семінар запитань і відповідей Українська філософська думка Сучасні західні філософські вчення	7,7	Опрацювання теоретичного матеріалу виникнення української філософської думки особливості існування в добу Київської Русі перші філософи України основні концепції напрямки Західні концепції позитивізм марксизм феноменологія герменевтика антропологічні школи філософії Джерела [1, 3, 6, 7, 8, 9, 11, 18, 19, 21]. Написання есе	Заслуховування та обговорення есе
Семінар запитань і відповідей Філософське розуміння світу Філософія свідомості	4,8	Опрацювання теоретичного матеріалу поняття буття у філософії філософське розуміння матерії атрибути матерії матеріальна єдність світу Поняття та історія виникнення свідомості підходи до вивчення свідомості Компоненти свідомості Джерела [1, 2, 3, 4, 6, 11, 17, 18, 19, 22]. Підготовка до самотестування Підготовка до вирішення задач	Тестування Фронтальне та індивідуальне опитування Розв'язання практичних завдань
Семінар запитань і відповідей Суспільна свідомість та її структура	2	Опрацювання теоретичного матеріалу поняття та різновиди суспільної свідомості суспільна психологія та суспільна ідеологія Право політика мораль релігія як елементи суспільної свідомості Джерела [1, 2, 3, 6, 11, 15, 16, 17, 18, 22]. Підготовка до самотестування	Тестування Фронтальне та індивідуальне опитування
Змістовий модуль №2 Прикладна філософія			

Семінар запитань і відповідей Філософія пізнання філософія наукового пізнання	8,8	Опрацювання теоретичного матеріалу поняття пізнання у філософії різновиди пізнання раціональне та чуттєве пізнання Істина як кінцева мета пізнання Критерії істини Перевірка знання практикою практика як критерій істини Особливості наукового пізнання логічні методи спеціальні загально наукові Аналіз синтез обґрунтування аналогія тощо Джерела [1, 2, 3, 6, 11, 15, 16, 17, 18, 21]. Підготовка до самотестування	Тестування Фронтальне та індивідуальне опитування
		Опрацювання теоретичного матеріалу визначення діалектики метафізика релятивізм софістика	
Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Семінар запитань і відповідей Діалектика та природа як предмет філософського аналізу	8,8	еклектика як альтернативи діалектики Закон заперечення заперечення закон переходу кількісних змін в якісні єдності та боротьби протилежностей Одиначне та загальне та інші категорії діалектики поняття природи у філософії основні концепції природи Джерела [1, 2, 3, 6, 11, 15, 16, 17, 18, 21, 22]. Підготовка до самотестування Укладання кейсів	Тестування Захист проєктів (кейсів).
Семінар запитань і відповідей Суспільство як система суспільство як особистість	8,8	Опрацювання теоретичного матеріалу теорії виникнення суспільства історичні типи існування суспільства філософські концепції суспільства Типи особистості Взаємодія суспільства та особистості Волонтаризм фаталізм як філософські концепції Джерела [1, 2, 3, 6, 11, 15, 16, 17, 18, 21, 22]. Підготовка до захисту синопсисів	Фронтальне та індивідуальне опитування Захист проєктів (синопсисів).
Семінар запитань і відповідей Філософія культури	4,4	Опрацювання теоретичного матеріалу філософське розуміння культури особливості первинного розуміння культури типи культур народна масова елітарна попкультура Культурний лаг культурна трансмісія культурна дифузія Джерела [1, 2, 3, 6, 11, 15, 16, 17, 18, 21]. Підготовка до самотестування	Тестування Розв'язання практичних задач
Семінар запитань і відповідей Соціальне прогнозування Глобальні проблеми сучасності	4,4	Опрацювання теоретичного матеріалу прогнози поняття та різновиди футуризм соціальна сутність прогнозів глобалізація глобальні проблеми сучасності шляхи вирішення глобальних проблем екологічна криза Джерела [1, 2, 3, 6, 11, 15, 16, 17, 18, 21, 22]. Підготовка презентацій	Фронтальне опитування Захист проєктів (презентацій).

7. Результати навчання

1.	Усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя, дотримуватися принципів безперервного розвитку та постійного самовдосконалення; прагнути професійного зростання, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін
2.	Мислити креативно та критично, мати навички тайм менеджменту критично оцінювати наслідки продукованих ідей
3.	Планувати, організовувати мотивувати оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу
4.	Володіти технологіями та методами у сфері соціальних відносин

8. Форми навчання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (підготовка до практичних занять самостійно опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури розроблення індивідуальних).

9. Методи оцінювання

Письмові тестові завдання індивідуальне завдання

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену на протязі семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю екзамену (50).

Оцінювання протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи бали					
	Тестові завдання	Задачі завдання кейси тощо	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Сума балів
Модуль №						
Змістовий модуль № Загально філософське розуміння світу						
Тема	1		2		1	4
Тема				3	1	4
Тема	1	2			1	4
Тема	1		1		1	3
Тема	1		2		1	4
Тема		2			1	3
Тема	1		1		1	3
Разом за I модуль	5	4	6	3	7	25
Змістовий модуль № Прикладна філософія						
Тема	1		1		1	3
Тема			1		1	2
Тема	1	1			1	3
Тема			1		1	2
Тема	1			3	1	5
Тема	1				1	2
Тема	1	1	1		1	4
Тема				3	1	4

Разом за II модуль	5	2	4	6	8	25
Всього	10	6	10	9	15	50

Оцінювання студентів при проведенні екзамену з використанням комп'ютерної програми «TestXPro»

Оцінка на підсумковому контролі складається з одного елементу балів :
 0-50 - теоретична частина тестування)
 Теоретична частина екзамену включає тестові завдання (50 тестових). Оцінювання тестових завдань (50 тестових завдань по 1 балу) проводиться на основі інформації яку надає комп'ютер за результатами тестування кількість правильних). Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в один бал

Шкала оцінювання практичної частини

Сума балів	Критерії оцінювання
------------	---------------------

Оцінювання студентів при проведенні екзамену без використання комп'ютерної програми

Оцінка на підсумковому контролі складається з одного елементу балів :
 0-50 - теоретична частина (тестування).

Теоретична частина екзамену включає тестові завдання (25 тестових завдань). Оцінювання тестових завдань (25 тестових завдань по 2 бали) проводиться на основі підрахунку кількості правильних відповідей на тестові питання. Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в один бал

Шкала оцінювання практичної частини

Сума балів	Критерії оцінювання
------------	---------------------

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка

100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
59-30	FX	2, «незадовільно»
0-29	F	

11. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій
2. Методичні вказівки з вивчення дисципліни
3. Комплекти індивідуальних завдань
4. Навчальна та наукова література нормативні документи

12. Рекомендована література

Основна

1. Бичко А К, Бичко І В, Табачковский В Г. . Історія філософії . / А К Бичко І, В Бичко В Г, Табачковский – К.: Кондор, 2010.- 593 с.
2. Нікітін Л М, Андрієнко О В. Вступ до філософії . / Л М Нікітін, О В Андрієнко – Донецьк Каштан, 2013. – 154 с.
3. Лавлінський Р О, Ніколенко К В. Основи філософії. Навчальний посібник для студентів-нефілософських спеціальностей Р О Лавлінський К В, Ніколенко К В. Донецький нац ун т економіки і торгівлі ім М Туган Барановського Кривий Ріг, 2016. – 153 с.
4. Ніколенко К В. Філософія. Плани семінарських занять та методичні вказівки для студентів усіх форм навчання К В Ніколенко Р О, Лавлінській Кривий Ріг вид во ДонНУЕТ (електронний варіант), 2015 – 37 .

Допоміжна

5. Історія філософії За ред Менжуліна В І . . / В І Менжулін – К., ПУЛЬСАРИ с, 2004.- 470 с.
6. Современный философский словарь / Под общ ред В Е Кемерова и Т Х Керимова – М, 2004.- 592 с.
7. Радіонова Л О. Філософія . / Л О Радіонова – Харків, 2006. – 142 с.
8. Родзинский Д Л. Философия в вопросах и ответах . / Д Л Родзинский – М. МПСИ, 2009.- 448 с.
9. Семенов В С. Уроки XX века и путь XX (социально философский прогноз). В С Семенов М., 2000. – 158 с.
10. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций . / С Хантингтон. – М, 2003.- 159 . Наука с

11. Горський В С Історія української філософії / В С Горський – К, 1996. – 282 Знання с
12. Данильян О Г Тараненко В М Філософія / О Г Данильян В М Тараненко М – Наука Літкон, 2009. – 398 с
13. Зарудний Э О Філософія / Э О Зарудний – К, 2007. – 305 с
14. Ильин В Машенцев Л Філософія в схемах и комментариях – С- П, Альфарет 2005. – 237 с
15. Кислюк К В Філософія (модульний). К В / . . . Кислюк – Харьков Прапан, 2009. – 308 с
16. Кремень В Г Ільїн В В Філософія / В Г Кремень В В Ільїн – К, 2005. – 492 с Апріорі с
17. Філософський енциклопедичний словник / НАН України Ін т філософії ім Г С Сковороди редкол . В І Шинкарук } - К, 2002. - 742 с

Інформаційні ресурси

18. Philosophy // From Wikipedia, the free encyclopedia [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://en.wikipedia.org/wiki/Philosophy>. – Заголовок з екрану .
19. Logic // From Wikipedia, the free encyclopedia [Електронний]. – Режим– доступу : <http://en.wikipedia.org/wiki/Logic>. – Заголовок з екрану .
20. Электронная полнотекстовая « Библиотека Ихтика » [Электронный ресурс]. Режим доступа : <http://ihtik.lib.ru>. – Заголовок с экрана
21. Электронная полнотекстовая « Библиотека Гумер » [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.gumer.info/bogoslov_Buks/Philos/index_philos.php?mode=author. – Заголовок с экрана
22. Журнал « Философские науки » [Электронный]. – Режим : <http://www.academyth.info>. – Заголовок с экрана .

ЧАСТИНА II

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Розділ І.
ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
аудиторних занять - 18 годин
(денне відділення)

Модуль І. Історико - філософське введення.

ЗАНЯТТЯ 1.

Філософія, її предмет і роль в суспільстві.

(Тривалість одного заняття 2 години)

1. Завдання курсу «Філософії» та особливості її вивчення у вузі.
2. Тематика доповідей (рефератів), їх зв'язок з профілем вузу, методика їх написання і виступ на семінарах.
3. Наукова робота студентів: наукова студентська конференція вузу; виступи студентів з науковими повідомленнями і доповідями на міжвузівських конференціях; Олімпіади, публікація студентських наукових робіт.
4. Світогляд і його структура.

Теми доповідей і рефератів.

- 1.1. Міф як рання форма світогляду.
- 1.2. Основні види і мотиви міфів.
- 1.3. Міфи в науці.
- 1.4. Своєрідність релігійного світогляду.
- 1.5. Наука і віра, їх співвідношення в світогляді економіста (Бізнесмена, інженера, менеджера турбізнесу і ін.).
- 1.6. Філософія і світогляд. Специфіка філософського бачення світу економістом (бізнесменом, інженером, менеджером турбізнесу і ін.).
- 1.7. Умови і причини виникнення (генезису) філософії.
- 1.8. Філософія в системі культури.
- 1.9. Філософія і методологія: традиції і сучасність.
- 1.10. Філософія і загальнолюдські цінності.
- 1.11. Філософія як спосіб життя.
- 1.12. Філософська і наукова картина світу в ХХ - ХХІ ст.

Література:

Введення в філософію.- К., 2008. - Тема 1, с. 5-10.

Основи філософії. - Д., 2009. - Тема 1, с. 5-14.

Петрушенко В.Л. Філософія. - Львів, 2009 Тема 1, с. 16-42.

Данільян О.Г., Тараненко В.М. Філософія. - М., 2009. - розділ 1, с. 9-36.

Причепій Є.М. .. Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія. - К., 2008, с. 9-36.

Філософія. - М., 2008. - Введення.

Філософія. - К., 2009. - Тема 1,2, с. 19-47.

Нова філософська енциклопедія М., 2000-2001. - Статті: «Філософія», «Міф», «Світогляд», «Ідеалізм», «Матеріалізм».

Філософський енциклопедичний словник. - М., 2009.

Філософія: Хрестоматія (від відтоков до сьогодення) .- К., 2009. -Розділ 1,2,5.

ЗАНЯТТЯ 2.

Історичні типи філософії.

1. Предмет філософії та її основне питання.
2. Основні історичні типи філософії.
3. Німецька класична філософія.

Теми доповідей і рефератів.

- 2.1. Зародження філософської думки в країнах Близького Сходу.
- 2.2. Філософська думка в Древньому Китаї.
- 2.3. Давньоіндійська філософія.
- 2.4. Космоцентризм давньогрецької філософії.
- 2.5. Філософія середньовіччя: основні ідеї та особливості.
- 2.6. Розвиток філософії в середні віки в країнах арабського Сходу.
- 2.7. Антропоцентристська характер філософії епохи Відродження.
- 2.8. Механіцизм і матеріалізм філософії Нового часу ..
- 2.9. Філософія французького Просвітництва.
- 2.10. Філософські погляди Канта, Гегеля, Фіхте, Фейєрбаха, Шеллінга (на вибір).
- 2.11. Використання історико-філософських знань в діяльності економіста (бізнесмена, інженера, менеджера турбізнесу і ін.).

Література

Введення в філософію.- К., Рік випуску 2008 - Тема 2, с. 11-21.

Основи філософії. - Д. 2009 - Тема 2, с. 14-22.

Філософія. - М., 2008. - Частина I, гл. 1-8. с. 19-297

Петрушенко В.Л. Філософія. - Львів, - 2009.- Тема 3-7, с. 61-162.

Прічепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія - К., 2008. - Розділ 2.

Філософія - К., 2009 Теми 3-6, с. 48-181.

Історія філософії. - Ростов н / Д, 2008 Розділи II, гл. 1-5, с. 66-259.

Історія філософії. - М., 2005 - Розділи II-V, с. 47-417.

Нова філософська енциклопедія М., 2000-2001. - Ст .: «Антична філософія»; «Середньовічна західноєвропейська філософія»; «Відродження філософії»; «Філософія Нового і новітнього часу»; «Класична Німецька філософія».

Філософський енциклопедичний словник, - М., 2009.

Філософія: Хрестоматія. -К., 2009. - Розділ 4.

ЗАНЯТТЯ 3.
Філософська думка України в XI - початку XXI ст.
Основні філософські концепції сучасності

1. Розвиток філософської думки в Україні в XI --XIX ст.
2. Філософія в Україні в XX - початку XXI ст.
3. Характеристика основних філософських концепцій сучасності.

Теми доповідей і рефератів

- 3.1. Витоки філософії Київської Русі.
- 3.2. Філософська думка України в XI - XVII ст.
- 3.3. Розвиток філософської думки в Україні в XVIII - початку XXI ст.
- 3.4. Філософські погляди Г.С. Сковороди, Т.Г. Шевченко, Л. Українки, І Я. Франка, М.П. Драгоманова, В.І.Вернадського та ін. (За вибором студента).
- 3.5. Менталітет економіста (бізнесмена, інженера, менеджера турбізнесу і ін.) І історія філософської думки України.
- 3.6. Основні риси філософії неотомізму.
- 3.7. Людина в світі і світ людини в філософських концепціях фрейдизму, персоналізму, екзистенціалізму тощо (Охарактеризувати одну з концепцій за вибором).
- 3.8. Марксистська філософія і постмодернізм.
- 3.9. Суперечливість уявлень про сутність людини в епоху постмодерну (М. Фуко, Ж. Дерріда, Ж.Делез і ін.).
- 3.10. Економіст (бізнесмен, інженер, менеджера турбізнес і ін.) Між сцієнтизмом і антисцієнтизму.

Література.

- Введення в філософію. - К., 2008. - Тема 3, с. 21-29; тема 4, с. 30-36.
Основи філософії.- Донецьк, 2009. - Тема 3, с. 22-35; тема 4, с. 35-43.
Історія української філософії. - К., 2008.
Петрушенко В.Л. Філософія. - Львів, 2009. - Тема 8-10.
Причепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А.Філософія.- К., 2008. - Розділ 2; 7.
Філософія. - К., 2009.-Тема 7-9.
Історія філософії-М., 2005 - Розділ VI.
Історія філософії. - Ростов н / Д, Рік випуску 2008 - гол. 6, §3; 7; 8; 10; §3; 11.
Зотов А.Ф. Сучасна західна філософія. - М., 2005. - Гл. 10-14, 17.19.
Нова філософська енциклопедія ..- М., 2000-2001 - ст. «Позитивізм», «Неопозитивізм», «Постпозитивізм», «Марксизм», «Філософія життя», «Філософська антропологія», «Екзистенціалізм» і ін.

Модуль II. загальнотеоретична філософія

ЗАНЯТТЯ 4.

Філософське розуміння світу: буття, матерія.

1. Категорія «буття» і його основні форми.
2. Поняття «матерія». Сучасні моделі матеріального єдності світу.
3. Рух, простору і часу як основні атрибути матерії.

Теми доповідей і рефератів.

- 4.1. Буття і розум.
- 4.2. Форми і види буття. Буття і небуття.
- 4.3. Особливості духовного буття.
- 4.4. Непізнані літаючі об'єкти (НЛО) як вид буття.
- 4.5. Віртуальна реальність як новий вид буття в діяльності економіста (бізнесмена, інженера, менеджера турбізнесу і ін.).
- 4.6. Формування уявлень про матерію в філософії і науці.
- 4.7. Сучасна наука про будову матерії і рівнях її організації.
- 4.8. Різноманіття і єдність форм руху матерії ..
- 4.9. Філософське розуміння просторово-часового Континууму.
- 4.10. Специфіка соціального простору і часу.
- 4.11. Субстанціальні і релятивістська теорії простору і часу.
- 4.12. Фактор часу в діяльності економіста (бізнесмена, інженера, менеджера турбізнесу і ін.)

Література

- Введення в філософія. - К., 2008.-Тема 5, с. 44-51.
Основи філософії. - Д., 2009. - Тема 5, с. 49-55.
Данільян О.Г., Тараненко В.М. Філософія. - М., 2009. - Розділ 5.
Петрушенко В.Л. Філософія. - Львів, 2009. - Тема 11.
Прічепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія.- К. 2008, с. 253-286.
Філософія - М., 2008. - гл. 12, с. 373-398.
Філософія. - К., 2009. - Тема 10, с. 386-412.
Нова філософська енциклопедія М., 2000-2001. - У розділі ст. «Буття», «Матерія», «Простір», «Рух», «Час».
Філософія: Хрестоматія (від вітоків до сьогодення). - К., 2009. - Розділ 6.

ЗАНЯТТЯ 5.

Філософське розуміння свідомості. Суспільна свідомість і його структура.

1. Свідомість і його сутність і структура.
2. Виникнення свідомості. Свідомість і мова. Свідомість і штучний інтелект.
3. Суспільна свідомість і його форми. Ідеологія і суспільна психологія.

Теми доповідей і рефератів.

- 5.1. Співвідношення свідомості і мови.
- 5.2. Специфіка мислення: розум людини і розум тварин.
- 5.3. Свідомість і рефлексія.
- 5.4. Природні і штучні мови.
- 5.5. Проблема штучного інтелекту.
- 5.6. Людина і робототехніка.
- 5.7. Клонування - новий спосіб відтворення життя (Соціально-філософський аспект).
- 5.8. Політична ідеологія та її особливості України.
- 5.9. Правова свідомість і його роль в діяльності економіста (Бізнесмена, інженера, менеджера турбізнесу і ін.).
- 5.10. Моральна свідомість як регулятор поведінки економіста (Бізнесмена, інженера, менеджера турбізнесу і ін.).
- 5.11. Мистецтво як особлива форма свідомості.
- 5.12. Роль релігії в житті сучасного суспільства.

Література

- Введення в філософію. - К., 2008. - Тема 6, с. 51-58.
- Основи філософії.- Д., 2009. - Тема 6, с. 56-65.
- Данільян О.Г., Тараненко В.М. Філософія. - М., 2009. - Розділ 6.
- Петрушенко В.Л. Філософія. - Львів, 2009. - Тема 12, с. 277-300.
- Прічепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія. - К., 2008. С. 286-304.
- Філософія. - М., 2008. - гл. 12, с.389-398.
- Філософія - К., 2009. - Тема 11, с. 412-431.
- Філософія: Хрестоматія (від вітоків до сьогодення) - К. : Знання. - розділ
Нова філософська енциклопедія. - М., 2000-2001. - У розділі ст. «Свідомість»,
«Самосвідомість», «Мова», «Штучний інтелект».
- Філософський енциклопедичний словник. К., 2002. - Ст. : «Ідеальне»,
«Відображення», «Свідомість», «розсудок и розум», «Штучний інтелект»,
«Суспільне буття и суспільна свідомість», «Релігія», «Етика», «Мораль»,
«Право» та ін.

ЗАНЯТТЯ 6.
Пізнання і його форми.
Специфіка наукового пізнання.

1. Проблема пізнання в філософії та його основні форми.
2. Форми і методи наукового пізнання.
3. Діалектика, її альтернативи, основні закони і категорії.

Теми доповідей і рефератів.

- 6.1. Проблема пізнання в філософії та науці.
- 6.2. Основні принципи теорії пізнання.
- 6.3. Співвідношення філософського, наукового і художнього пізнання.
- 6.4. Чуттєве і раціональне пізнання, їх основні форми.
- 6.5. Скептицизм і агностицизм в теорії пізнання.
- 6.6. Роль інтуїції в науково-пізнавальній діяльності економіста (бізнесмена, інженера, менеджера турбізнесу і ін.).
- 6.7. Концепції істини.
- 6.8. Економічна практика (бізнесмена, інженера, менеджера турбізнесу і ін.) і її роль в пізнанні.
- 6.9. Наукові і позанаукові форми пізнання. Пізнання і віра.
- 6.10. Форми і методи наукового пізнання (охарактеризувати одну або кілька з них).
- 6.11. Соціальна відповідальність вчених, економістів (Бізнесменів, інженерів, менеджерів турбізнесу і ін.) За результати своєї діяльності.
- 6.12. Діалектика як методологія наукового пізнання.

Література

- Введення в філософію.- К., 2008. - Тема 8, 9, с. 66-79.
- Основи філософії. - Д., 2009. - Тими 8,9. с. 73-94.
- Данільян О.Г., Тараненко В.М. Філософія. - М., 2009. - Розділи 8,9.
- Петрушенко В.Л. Філософія. - Львів: «Магнолія 2006», 2009. - Тими 15,16.
- Прічепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія. - К., 2008, с.304-331.
- Філософія - М., 2008. - гл. 13, с. 398-419.
- Філософія. - К., 2009. - Тими 13-16, с. 463-530.
- Алексєєв П.В., Панін О.В. Філософія - М., 2009. - Гл. 19.
- Нова філософська енциклопедія. - М., 2000-2001. - У розділі ст .: «Пізнання», «Пізнання і оману», «агностицизм», «скептицизм», «Істина», «метод», «методологія», «інтуїція» і ін.
- Філософія: Хрестоматія (від вітоків до сьогодення) - К., 2009 Розділ 10.

Модуль III. Соціальна філософія.

ЗАНЯТТЯ 7.

Природа і суспільство

1. Природа і суспільство, їх взаємодія. Екологічна криза і шляхи виходу з неї.
2. Матеріальне виробництво і його роль в житті суспільства.
3. Суспільство як система, що розвивається.

Теми доповідей і рефератів.

- 7.1. Проблема «людина і природа» в сучасних умовах.
- 7.2. Екологічна свідомість і цінності економічної (інженерної) практики.
- 7.3. Демографічні проблеми сучасності.
- 7.4. Специфіка соціального детермінізму. Відмінність законів природи від законів суспільства.
- 7.5. Матеріальне виробництво і його роль в житті суспільства.
- 7.6. Людина - суб'єкт виробництва, вирішальний елемент виробничих сил.
- 7.7. Гуманізація науки і техніки - найважливіша проблема сучасності.
- 7.8. Людська діяльність і фауна.
- 7.9. Суспільство як котра саморозвивається система.
- 7.10. Політична система України на сучасному етапі.

Література

- Введення в філософію. - К., 2008. - Тема 11-13, с. 101-117.
- Нікітін Л.М. Природа і суспільство (соціокультурне усвідомлення світу рослин). - Д. 2009.
- Основи філософії.- Д., 2009. - Тема 11-13, с. 115-140.
- Данільян О.Г., Тараненко В.М.Філософія.- М., 2009. Розділ 10, с.297-341.
- Петрушенко В.Л. Філософія. - Львів, 2009. - Тема 19, с. 449-471.
- Філософія. - М., 2008. - гл. 16, с. 455-482.
- Прічепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія. - К., 2008, с. 425-456.
- Нова філософська енциклопедія М., 2000-2001. - У розділі ст .: «Природа», «Суспільство», «Екологічна етика», «Екологія соціальна» і ін. Філософія: Хрестоматія (від вітоків до сьогодення) - К., 2009. Розділ 7.

ЗАНЯТТЯ 8.

Буття людини як проблема філософії. Особистість і суспільство.

1. Соціально-природна сутність буття людини. Сенс життя.

2. Поняття «особистість». Взаємовідносини особистості і суспільства.
3. Роль особистості в історії. Волонтаризм і фаталізм.

Теми доповідей і рефератів.

- 9.1. Людина та її буття як проблема філософії.
- 9.2. Біосоціальних сутність людини.
- 9.3. Безсмертя людини: проблеми і рішення.
- 9.4. Онтогенез і клонування.
- 9.5. Цінності людського буття.
- 9.6. Світ людського спілкування і його особливості в сфері економіки (Інженерної діяльності).
- 9.7. Особистість як суб'єкт і об'єкт соціального життя.
- 9.8. Свобода особистості як вираження людської сутності.
Свобода і відповідальність.
- 9.9. Творчість як спосіб самореалізації особистості в економіці (Інженерної діяльності).
- 9.10. Роль народних мас і історичної (видатної) особистості в історичному процесі.

Література

- Введення в філософію. - К., 2008. - Тема 14,15, с. 118-129.
- Основи філософії. - Д., 2009. - Тема 14, 15, с. 140-159.
- Данільян О.Г., Тараненко В.М. Філософія. - М., 2009. - Розділ 12, 13.
- Петрушенко В.Л. Філософія. - Львів, 2009. - Тема 13, 14, с. 300-349.
- Прічепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія.- К., 2008, с. 342-368.
- Кармін А.С., Бернацький Г.Г. Філософія.- СПб., 2009. С. 98-109; 142-1191.
- Філософія. - М., 2008. - гл. 21, с. 567-595.
- Філософія. - К., 2009. - Тема 19, 20.
- Золотухіна-Аболина Є.В. Філософська антропологія - М. Ростов н / Д, 2006.
- Марков Б.В. Філософська антропологія - СПб., 2008.
1. Нова філософська енциклопедія М., 2000-2001. - У розділі ст .: «Людина», «Антропологія християнська», «Філософська антропологія», «Особистість», «Свобода», «Відповідальність», «Воля», «Фаталізм».
- Філософія: Хрестоматія (від вітоків до сьогодення) - К., 2009 Розділ 6, 8.

ЗАНЯТТЯ 9.

Культура і цивілізація. Глобальні проблеми сучасності

1. Поняття культури та цивілізації. Науково-технічний прогрес і розвиток культури.
2. Глобальні проблеми сучасності та шляхи їх вирішення.
3. Соціальне прогнозування. Перспективи соціального розвитку.

Теми доповідей і рефератів.

- 9.1. Походження культури.
- 9.2. Культура і контркультура.
- 9.3. Національна та світова культура: спільне та відмінне.
- 9.4. Культура економічної (інженерної) діяльності.
- 9.5. Витоки і формування цивілізації.
- 9.6. Культура і цивілізація.
- 9.7. Демократія і цивілізація.
- 9.8. Культура і цивілізація.
- 9.9. Соціальне прогнозування - необхідна умова доцільної діяльності людей. Його форми і методи.
- 9.10 Соціальне прогнозування та його наукові критерії в діяльності економіста (бізнесмена, інженера, менеджера турбізнесу і ін.).
- 9.11. Глобальна економіка і її особливості.
- 9.12. Роль економістів (бізнесменів, інженерів, менеджерів турбізнесу і ін.) у вирішенні сучасних глобальних проблем.

Література

Введення в філософію.- К., 2008. - Тема 16, 17, с. 130-141.

Основи філософії. - Д., 2009. - Тема 16, 17, с. 159-178.

Данільян О.Г., Тараненко В.М. Філософія. - М., 2009. Розділ 17.

Петрушенко В.Л. Філософія. - Львів, 2009. - Тема 20, с. 471-493.

Прічепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія. - К., 2008, с. 368-391.

Філософія. - М., 2008. - гл. 22, 34.

Філософія. - К., 2009. - Тема 20, с. 634-648.

Нова філософська енциклопедія.-М., 2000-2001. - У розділі ст .: «Культура», «Культура матеріальна і духовна», «Цивілізація», «Футурологія», «Глобалізм», «Глобалістика».

Філософія: Хрестоматія (від витоків до сьогодення) - К. 2009 - Розділ 18.

Розділ II.
ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
аудиторних занять - 34 години
(денне відділення)

Модуль I. Історико - філософське введення.
ЗАНЯТТЯ 1.
Філософія, її предмет і роль в суспільстві.

1. Завдання курсу «Філософії» та особливості її вивчення у вузі.
2. Тематика доповідей (рефератів), їх зв'язок з профілем вузу, методика їх написання і виступи на семінарах.
3. Наукова робота студентів: наукова студентська конференція вузу; виступи студентів з науковими повідомленнями і доповідями на міжвузівських конференціях; Олімпіади, публікація студентських наукових робіт.
4. Світогляд і його структура.

Теми доповідей і рефератів.

- 1.1. Міф як рання форма світогляду.
- 1.2. Основні види і мотиви міфів.
- 1.3. Міфи в науці.
- 1.4. Своєрідність релігійного світогляду.
- 1.5. Наука і віра, їх співвідношення в світогляді економіста (Бізнесмена, інженера, менеджера турбізнесу і ін.).
- 1.6. Філософія і світогляд. Специфіка філософського бачення світу економістом (бізнесменом, інженером, менеджером турбізнесу і ін.).
- 1.7. Умови і причини виникнення (генезису) філософії.
- 1.8. Філософія в системі культури.
- 1.9. Філософія і методологія: традиції і сучасність.
- 1.10. Філософія і загальнолюдські цінності.
- 1.11. Філософія як спосіб життя.
- 1.12. Філософська і наукова картина світу в ХХ - ХХІ ст.

Література

- Введення в філософію.- К., 2008. - Тема 1, с. 5-10.
Основи філософії. - Д., 2009. - Тема 1, с. 5-14.
Петрушенко В.Л. Філософія. - Львів, 2009. Тема 1, с. 16-42.
Данільян О.Г., Тараненко В.М. Філософія. - М., 2009. - розділ 1, с. 9-36.
Причепій Є.М. .. Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія. - К., 2008, с. 9-36.
Філософія. - М., 2008. - Введення.
Філософія. - К., 2009. - Тема 1,2, с. 19-47.
Нова філософська енциклопедія М., 2000-2001. - Статті: «Філософія», «Міф», «Світогляд», «Ідеалізм», «Матеріалізм».
Філософський енциклопедичний словник. - М., 2009.

ЗАНЯТТЯ 2.

Історичні типи філософії

4. Предмет філософії та її основне питання.
5. Основні історичні типи філософії.
6. Німецька класична філософія.

Теми доповідей і рефератів.

- 2.1. Зародження філософської думки в країнах Близького Сходу.
- 2.2. Філософська думка в Древньому Китаї.
- 2.3. Давньоіндійська філософія.
- 2.4. Космоцентризм давньогрецької філософії.
- 2.5. Філософія середньовіччя: основні ідеї та особливості.
- 2.6. Розвиток філософії в середні віки в країнах арабського Сходу.
- 2.7. Антропоцентристська характер філософії епохи Відродження.
- 2.8. Механіцизм і матеріалізм філософії Нового часу.
- 2.9. Філософія французького Просвітництва.
- 2.10. Філософські погляди Канта, Гегеля, Фіхте, Фейєрбаха, Шеллінга (на вибір).
- 2.11. Використання історико-філософських знань в діяльності економіста (бізнесмена, інженера, менеджера турбізнесу і ін.).

Література

- Введення в філософію.- К., Рік випуску 2008 - Тема 2, с. 11-21.
Основи філософії. - Д. 2009 - Тема 2, с. 14-22.
Філософія. - М., 2008. - Частина I, гл. 1-8. с. 19-297
Петрушенко В.Л. Філософія. - Львів, - 2009.- Тема 3-7, с. 61-162.
Прічепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія - К., 2008. - Розділ 2.
Філософія - К., 2009 Теми 3-6, с. 48-181.
Історія філософії. - Ростов н / Д, 2008 Розділи II, гл. 1-5, с. 66-259.
Історія філософії. - М., 2005 - Розділи II-V, с. 47-417.
Нова філософська енциклопедія М., 2000-2001. - Ст .: «Антична філософія»; «Середньовічна західноєвропейська філософія»; «Відродження філософії»; «Філософія Нового і новітнього часу»; «Класична Німецька філософія».
Філософський енциклопедичний словник, - М., 2009.
Філософія: Хрестоматія. -К., 2009. - Розділ 4.

ЗАНЯТТЯ 3.

Філософська думка України в XI - початку XXI ст.

4. Філософські ідеї в культурі Київської Русі: в XI --XIV ст.
5. Філософія України в XV -XVIII ст.
6. Філософія в Україні в XIX - початку XXI ст.

Теми доповідей і рефератів

- 3.1. Витоки філософії Київської Русі.
- 3.2. Філософська думка України в XI - XVII ст.
- 3.3. Розвиток філософської думки в Україні в XVIII - початку XXI ст.
- 3.4. Філософські погляди Г.С. Сковороди, Т.Г. Шевченко, Л. Українки, І Я. Франка, М.П. Драгоманова та ін. (За вибором студента).
- 3.5. Філософія серця П.Юркевича.
- 3.6. Історіософія М.С.Грушевського.
- 3.7. Проблема національної еліти в історіософії Д.М. Донцова.
- 3.8. Філософські погляди В. І. Вернадського.
- 3.9. Розвиток філософії в Україні в радянський період.
- 3.10. Менталітет економіста (бізнесмена, інженера, менеджера турбізнесу і ін.) І історія філософської думки України.

Література

- Введення в філософію. - К., 2008. - Тема 3, с. 21-29.
Основи філософії.- Донецьк, 2009. - Тема 3, с. 22-35.
Історія української філософії. - К., 2008.
Петрушенко В.Л. Філософія. - Львів, 2009. - Тема 10, с. 213-257.
Причепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А.Філософія.- К., 2008. - Розділ 2.
Філософія. - К., 2009.-Тема 9, с. 337-385.
Сковорода Г. Твір. - Мн., 1999..
Юркевич П.Д. Філософські твори. -М., 1990.

ЗАНЯТТЯ 4.

Основні філософські концепції сучасності

1. Позитивізм: еволюція і основні ідеї.
2. Марксизм і його місце в історії філософії.
3. Філософська антропологія.

Теми доповідей і рефератів.

- 4.1. Етапи еволюції позитивістської філософії.
- 4.2. Філософія логічного позитивізму.
- 4.3. Еволюція філософських ідей марксизму.
- 4.4. Марксистська філософія і постмодернізм.

- 4.5. Ірраціоналістські тенденції сучасної філософії.
- 4.6. Витоки і проблемне поле філософської антропології.
- 4.7. Філософія життя.
- 4.8. Основні риси філософії неотомізму.
- 4.9. Людина в світі і світ людини в філософських концепціях фрейдизму, персоналізму, екзистенціалізму тощо (Охарактеризувати одну з концепцій за вибором).
- 4.10. Суперечливість уявлень про сутність людини в епоху постмодерну (М. Фуко, Ж. Дерріда, Ж. Делез і ін.)
- 4.11. Економіст (бізнесмен, інженер, менеджера турбізнесу і ін.) Між сцієнтизмом і антисцієнтизму.

Література

- Введення в філософію. - К., 2008. - Тема 4, с. 30-36.
 Основи філософії. - Д., 2009.-Тема 4, с. 35-43.
 Історія філософії.- М., 2005. Розділ VI.
 Історія філософії Ростов н / Д., 2008. - Гл. 6, §3; 7,8; 10, §3,11.
 Зотов А.Ф. Сучасна західна філософія.-му, 2005.
 Данільян О.Г., Тараненко В.М. Філософія. - М., 2009. Розділ 3.
 Петрушенко В.Л. Філософія.-Львів 2009 - Тими 8.9.
 Філософія. - М., 2008. - Гл. 9,10.
 Філософія. - До 2009 - Тими 7,8.
 Нова філософська енциклопедія. У 4-х т.-М .: думка, 2000-2009-ст.
 «Позитивізм», «Неопозитивізм», «Постпозитивізм», «Марксизм», «Філософія життя», «Філософська антропологія», «Екзистенціалізм».

Модуль II. загальнотеоретична філософія

ЗАНЯТТЯ 5.

Філософське розуміння світу: буття, матерія

3. Категорія «буття» і його основні форми.
4. Поняття «матерія». Сучасні моделі матеріального єдності світу.
 3. Рух, простору і часу як основні атрибути матерії.

Теми доповідей і рефератів.

- 5.1. Буття і розум.
- 5.2. Форми і види буття. Буття і небуття.
- 5.3. Особливості духовного буття.
- 5.4. Непізнані літаючі об'єкти (НЛО) як вид буття.
- 5.5. Віртуальна реальність як новий вид буття в діяльності економіста (бізнесмена, інженера, менеджера турбізнесу і ін.).
- 5.6. Формування уявлень про матерію в філософії і науці.

- 5.7. Сучасна наука про будову матерії і рівнях її організації.
- 5.8. Різноманіття і єдність форм руху матерії.
- 5.9. Філософське розуміння просторово-часового континууму.
- 5.10. Специфіка соціального простору і часу.
- 5.11. Субстанціальні і релятивістська теорії простору і часу.
- 5.12. Фактор часу в діяльності економіста (бізнесмена, інженера, менеджера турбізнесу і ін.).

Література

- Введення в філософія. - К., 2008.-Тема 5, с. 44-51.
 Основи філософії. - Д., 2009. - Тема 5, с. 49-55.
 Данільян О.Г., Тараненко В.М. Філософія. - М., 2009. - Розділ 5.
 Петрушенко В.Л. Філософія. - Львів, 2009. - Тема 11.
 Прічепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія.- К. 2008, с. 253-286.
 Філософія - М., 2008. - гл. 12, с. 373-398.
 Філософія. - К., 2009. - Тема 10, с. 386-412.
 Нова філософська енциклопедія М., 2000-2001. - У розділі ст. «Буття», «Матерія», «Простір», «Рух», «Час».
 Філософія: Хрестоматія (від вітоків до сьогодення). - К., 2009. - Розділ 6.

ЗАНЯТТЯ 6.

Філософія свідомості

- 1.Сознання, його сутність і структура.
- 2.Возникнення свідомості. Свідомість і мова.
- 3.Сознання, самосвідомість і штучний інтелект.

Теми доповідей і рефератів.

- 6.1.Сознання і інтелект.
- 6.2.Сознання людини і «свідомість» тварин.
- 6.3.Проблема походження свідомості в історії філософії.
- 6.4. Фрейд про співвідношення свідомості і несвідомого.
- 6.5. Свідомість і рефлексія.
- 6.6. Мова і його роль в розвитку свідомості і пізнання.
- 6.7. Природні і штучні мови.
- 6.8. Проблема штучного інтелекту.
- 6.9. Людина і робототехніка.
- 6.10. Проблема свідомості в філософії постмодернізму.
- 6.11. Клонування - новий спосіб відтворення життя (Соціально-філософський аспект).

Література

- Введення в філософію.- К., 2008. Тема 6, с. 51-58.
Основи філософії. - Д., 2009. - Тема 6, с. 56-65.
Данільян О.Г., Тараненко В.М. Філософія. - М., 2009. Розділ 6, с. 184-211.
Петрушенко В.Л. Філософія. - Львів, 2009. - Тема 12, с. 277-300.
Прічепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія. - К., 2008, с. 286-304.
Філософія. - М., 2008. Гол. 12, с.389-398.
Філософія - К., 2009. - Тема 11, с. 412-431.
Нова філософська енциклопедія М., 2000-2001. - У розділі ст .: «Свідомість», «Самосвідомість», «Мова», «Штучний інтелект».
Філософія: Хрестоматія (від вітоків до сьогодення) - К., 2009. Розділ 9.

ЗАНЯТТЯ 7.

Пізнання і його форми

1. Проблема пізнання в філософії. Суб'єкт і об'єкт пізнання.
2. Чувственне і раціональне пізнання і їх форми.
3. Істина та її критерії.

Теми доповідей і рефератів.

- 7.1. Проблема пізнання в філософії та науці.
- 7.2. Основні принципи теорії пізнання.
- 7.3. Співвідношення філософського, наукового і художнього пізнання.
- 7.4. Чуттєве і раціональне пізнання, їх основні форми.
- 7.5. Скептицизм і агностицизм в теорії пізнання.
- 7.6. Роль інтуїції в науково-пізнавальній діяльності економіста (бізнесмена, інженера, менеджера турбізнесу і ін.).
- 7.7. Проблема істини в пізнанні.
- 7.8. Постмодернізм і істина.
- 7.9. Економічна практика (бізнесмена, інженера, менеджера турбізнесу і ін.) і її роль в пізнанні.
- 7.10. Можливості ірраціонального пізнання в роботі економіста (бізнесмена, інженера, менеджера турбізнесу і ін.).

Література

- Введення в філософію. - К., 2008. - Тема 8, 9, с. 66-79.
Основи філософії. - Д., 2009. - Тими 8,9. с. 73-94.
Данільян О.Г., Тараненко В.М. Філософія. - М., 2009. - Розділи 8,9.
Петрушенко В.Л. Філософія. - Львів, 2009. - Тими 15,16. с. 349-394.
Прічепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія. - К., 2008, с.304-331.
Філософія - М., 2008. - гл. 13, с. 398-419.
Філософія. - К., 2009. - Тими 13-16, с. 463-530.

Нова філософська енциклопедія. - М., 2000-2001. - У розділі ст .: «пізнання», «Пізнання і оману», «агностицизм», «скептицизм», «Істина», «Метод», «Методологія», «Інтуїція».

Філософія: Хрестоматія (від вітоків до сьогодення) - К., 2009 Розділ 10.

ЗАНЯТТЯ 8. **наукове пізнання**

1. Наукове пізнання і його особливості.
2. Співвідношення емпіричного і теоретичного рівнів пізнання.
3. Форми і методи наукового пізнання.

Теми доповідей і рефератів.

- 8.1. Наукові і позанаукові форми пізнання.
- 8.2. Пізнання і віра.
- 8.3. Структура і функції наукового пізнання.
- 8.4. Віртуалістика як метод і засіб пізнання.
- 8.5. Інтуїція в процесі пізнання і творчості.
- 8.6. Методи емпіричного пізнання.
- 8.7. Методи теоретичного пізнання.
- 8.8. Специфіка пізнання в економіці (інженерної діяльності в фінансової і банківської діяльності).
- 8.9. Професійне свідомість економіста (інженера) і особливості його формування в сучасних умовах.
- 8.10. Соціальна відповідальність вчених, економістів (Бізнесменів, інженерів, менеджерів турбізнесу і ін.) За результати своєї діяльності.

Література

Введення в філософію.- К., 2008. - Тема 9, с.72-79.

Основи філософії.- Д., 2009. - Тими 9, с. 80-93.

Алексєєв П.В., Панін О.В. Філософія - М., 2009. - Гл. 19.

Данільян О.Г., Тараненко В.М. Філософія. - М., 2009. - Розділ 9

Петрушенко В.Л. Філософія. - Львів, 2009. - Тема 16, с. 368-394.

Філософія. - К., 2008. - Тема 15, с. 491-509; Тема 16, с. 509-531.

Нова філософська енциклопедія. - М., 2000-2001. - У розділі ст .: «Методологія», «Метод», «Методика», «Логічний метод дослідження», «Логічне і історичне», «Структуралізм».

Філософія: Хрестоматія (від вітоків до сьогодення) – К .: Знання, 2009 Розділ 11.

ЗАНЯТТЯ 9.

Діалектика, її закони і категорії

1. Поняття і принципи діалектики, її альтернативи.
2. Основні закони діалектики.
3. Категорії діалектики.

Теми доповідей і рефератів.

- 9.1. Діалектика як методологія наукового пізнання.
- 9.2. Антична діалектика і її особливості.
- 9.3. Діалектика Н.Кузанського.
- 9.4. Діалектика і метафізика.
- 9.5. Ідеалістична діалектика Г. Гегеля.
- 9.6. Діалектичний матеріалізм К.Маркса.
- 9.7. Негативна діалектика Т. Адорно.
- 9.8. Діалектика буття і загальні закони розвитку.
- 9.9. Методологічне значення категорії діалектики.
- 9.10. Взаємозв'язок діалектики та синергетики.

Література

- Введення в філософію. - К., 2008. - Тема 10, с. 80-89.
- Основи філософії. - Д., 2009. - Тема 10, с. 94-106.
- Алексєєв П.В., Панін О.В. Філософія - М., 2009. - Гл. 30.
- Данільян О.Г., Тараненко В.М. Філософія.-М, 2009. -Розділ 7, с.211-256.
- Петрушенко В.Л. Філософія. - Львів, 2009. - Тема 17, с. 394-427.
- Філософія. - К., 2009. - Тема 12, с. 431-436.
- Нова філософська енциклопедія М, 2000-2001. - У розділі ст .: «Діалектика», «Діалектичний матеріалізм», «Розвиток», «Зв'язок», «Метафізика», «Негативна діалектика», «софістика», Еклектика ».

Модуль III. Соціальна філософія.

ЗАНЯТТЯ 10.

Природа як предмет філософського дослідження

1. Поняття природи і суспільства.
2. Екологічна криза і шляхи його вирішення.
3. Демографічні проблеми і їх вплив на життя соціуму.

Теми доповідей і рефератів.

- 10.1. Проблема «людина і природа» в сучасних умовах.
- 10.2. Роль природного середовища в житті суспільства.
- 10.3 Геополітика і міжнародні відносини.

- 10.4. Енергетична криза і шляхи виходу з неї.
- 10.5. Екологія України та проблеми її збереження.
- 10.6. Проблема «людина і природа» в сучасних умовах.
- 10.7. Екологічна свідомість і цінності економічної (інженерної) практики.
- 10.8. Демографічні проблеми сучасності.
- 10.9. Роль фауни в історії людства.
- 10.10. Біоетика і екологічний гуманізм.

Література

Введення в філософію. - К., 2008. - Тема 11-13, с. 101-117.

Нікітін Л.М. Природа і суспільство (соціокультурне усвідомлення світу рослин). - Д. 2009.

Основи філософії.- Д., 2009. - Тема 11-13, с. 115-140.

Данільян О.Г., Тараненко В.М.Філософія.- М., 2009. Розділ 10, с.297-341.

Петрушенко В.Л. Філософія. - Львів, 2009. - Тема 19, с. 449-471.

Філософія. - М., 2008. - гл. 16, с. 455-482.

Прічепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія. - К., 2008, с. 425-456.

Нова філософська енциклопедія М., 2000-2001. - У розділі ст .: «Природа», «Суспільство», «Екологічна етика», «Екологія соціальна» і ін. Філософія: Хрестоматія (від витоків до сьогодення) - К., 2009. Розділ 7.

ЗАНЯТТЯ 11.

Суспільство, основи філософського аналізу

1. Теоретичні моделі суспільства.
2. Суспільство як котра саморозвивається система.
3. Політична система суспільства, її структура.

Теми доповідей і рефератів

- 11.1. Особливість пізнання і розуміння соціальних законів.
- 11.2. Поняття суспільного виробництва та його структури.
- 11.3. Постіндустріальне суспільство і перспективи його розвитку.
- 11.4. Методологічне значення категорій «суспільне буття» і «Суспільну свідомість».
- 11.5. Роль економічних відносин у розвитку суспільства.
- 11.6. Наука як продуктивна сила суспільства.
- 11.7 Роль праці економіста (бізнесмена, інженера, менеджера турбізнесу і ін.) в системі матеріального виробництва.
- 11.8. Основа (базис) соціального буття.
- 11.9. Роль політичної надбудови в соціумі.
- 11.10. Політична система України на сучасному етапі.

Література

- Введення в філософію. - К., 2008. - Тема 11-13, с. 101-117.
- Нікітін Л.М. Природа і суспільство (соціокультурне усвідомлення світу рослин). - Д., 2009.
- Основи філософії.- Д., 2009. - Тема 12-13, с. 124-140.
- Данільян О.Г., Тараненко В.М. Філософія.- М., 2009. Розділ 11, с. 316-341.
- Петрушенко В.Л. Філософія. - Львів, 2009. - Тема 19, с. 449-471.
- Філософія. - М., 2008. - гл. 16, с. 455-482.
- Прічепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія. - К., 2008, с. 425-456.
- Сухіна В.Ф., Кислюк К.В., Практикум з філософії. - Харків, 2001-Розділ 16.
- Нова філософська енциклопедія М., 2000-2001. - У розділі ст. «Суспільство», «постіндустріальне суспільство теорія», «Громадські потреби», «Пізнання соціальне», «Виробництво суспільне».
- Філософія: Хрестоматія (від вітоків до сьогодення) - К, 2009 Розділ 13.

ЗАНЯТТЯ 12.

Суспільна свідомість і його структура

1. Поняття «суспільна свідомість», його структура.
2. Індивідуальне і суспільну свідомість і їх взаємозв'язок.
3. Форми суспільної свідомості.

Теми доповідей і рефератів

- 12.1. Дух, душа, свідомість - їх взаємозв'язок і особливості.
- 12.2. Духовне виробництво як спосіб творчості.
- 12.3. Взаємодія суспільного буття і суспільної свідомості.
- 12.4. Ідеологія і її функції.
- 12.5. Особливості політичної ідеології в Україні.
- 12.6. Правова свідомість і його роль в діяльності економіста (Бізнесмена, інженера, менеджера турбізнесу і ін.).
- 12.7. Етика підприємницької діяльності.
- 12.8. Моральна свідомість як регулятор поведінки економіста (Бізнесмена, інженера, менеджера турбізнесу і ін.).
- 12.9. Іскусство як творче прояв свідомості.
- 12.10. Естетичне сприйняття природи (фауни, флори).
- 12.11. Роль релігії в житті сучасного суспільства.

Література

- Введення в філософію. - К., 2008. - Тема 7, с. 59-66.
- Основи філософії.- Д., 2009. - Тема 7, с. 65-73.
- Данільян О.Г., Тараненко В.М. Філософія. - М., 2009. - Розділ 6.
- Петрушенко В.Л. Філософія. - Львів, 2009. - Тема 12, с. 277-300.
- Прічепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія. - К., 2008. С. 286-304.

Філософія - К., 2009. - Тема 22, с. 665-691.

Філософія: Хрестоматія (від вітоків до сьогодення) - К. 2009. -Розділ 15.

Нова філософська енциклопедія. - М., 2000-2001. - У розділі ст .: «Дух», «Духовне виробництво», «Душа», «Ідеологія».

Філософський енциклопедичний словник. К., 2002. - Ст .: «Суспільне буття и суспільна свідомість», «Релігія», «Етика», «Мораль», «Право» та ін.

ЗАНЯТТЯ 13.

Буття людини як проблема філософії

1. Проблема людини в історії філософії.
2. Соціально-природна сутність буття людини.
3. Сенс життя як функція людського буття.

Теми доповідей і рефератів.

- 13.1. Людина та її буття як проблема філософії.
- 13.2. Проблема виникнення людини.
- 13.3. Біосоціальних сутність людини.
- 13.4. Цінності людського буття.
- 13.5. Безсмертя людини: проблеми і рішення.
- 13.6. Колективність як умова буття людини.
- 13.7. Людина і фауна: гармонізація відносин.
- 13.8. Онтогенез і клонування.
- 13.9. Людина і космос.
- 13.10. Світ людського спілкування і його особливості в сфері економіки (Інженерної діяльності, турбізнесі).

Література

Введення в філософію.- К., 2008. - Тема 14, с. 118-122.

Основи філософії. - Д., 2009. - Тема14, с. 140-150.

Данільян О.Г., Тараненко В.М. Філософія. - М., 2009. - Розділ 12.

Петрушенко В.Л. Філософія. - Львів, 2009. - Тема13, с. 300-329.

Прічепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А.Філософія. - К., 2008, с. 342-368.

Кармін А.С., Бернацький Г.Г. Філософія. - СПб., 2009. - гл. 6.

Філософія. - М., 2008. - гл. 21, с. 567-595.

Філософія. - К., 2009. - Тема 19, с. 615-634.

Золотухіна - Аболина Є.В. Філософська антропологія - М.-Ростов н / д, 2006.

Марков Б.В.Філософская антропологія. - СПб., 2008.

Нова філософська енциклопедія. - М., 2000-2001. - У розділі ст .: «Людина», «Антропологія християнська».

Філософія: Хрестоматія (від вітоків до сьогодення) - К., 2009 Розділ 8.

Заняття 14.

Особистість і суспільство

1. Поняття «особистість». Взаємовідносини особистості і суспільства.
2. Співвідношення свободи, необхідності і відповідальності в діяльності особистості. Волонтаризм і фаталізм.
3. Зміна ролі особистості в ході історії.

Теми доповідей і рефератів.

- 14.1. Особистість як суб'єкт і об'єкт соціального життя.
- 14.2. Свобода особистості як вираження людської сутності.
Свобода і відповідальність.
- 14.3. Творчість як спосіб самореалізації особистості в економіці
(Інженерної діяльності, турбізнесі і ін.).
- 14.4. Співвідношення особистих і суспільних інтересів в діяльності економіста (інженера, фінансиста, аудитора).
- 14.5. Особистість і її свобода в дзеркалі філософії і релігії.
- 14.6. Професійна діяльність і спосіб життя особистості.
- 14.7. Соціальні умови і свобода особистості.
- 14.8. Форми прояви волонтаризму і фаталізму в історії
людства.
- 14.9. Роль народних мас в історії.
- 14.10. Роль історичної (видатної) особистості в історичному процесі.

Література

- Введення в філософію. - К., 2008. - Тема 15, с. 123-129.
- Основи філософії. - Д., 2009. - Тема 15, с. 150-159.
- Данільян О.Г., Тараненко В.М. Філософія. - М., 2009. - Розділ 13.
- Петрушенко В.Л. Філософія. - Львів, 2009. - Тема 14, с. 329-349.
- Прічепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія.- К., 2008, с. 342-368.
- Кармін А.С., Бернацький Г.Г. Філософія.- СПб., 2009. С. 172-191.
- Філософія. - М., 2008. - гл. 21, с. 567-595.
- Філософія. - К., 2009. - Тема 19, 20.
- Нова філософська енциклопедія М., 2000-2001. - У розділі ст .: «Особистість»,
«Свобода», «Відповідальність», «Воля», «Фаталізм».
- Філософія: Хрестоматія (від вітоків до сьогодення) - К. 2009.

ЗАНЯТТЯ 15.

Культура і цивілізація.

1. Поняття культури і цивілізації.
2. Основні закономірності культурно-історичного процесу.
3. Науково-технічний прогрес і розвиток культури.

Теми доповідей і рефератів.

- 15.1. Походження культури.
- 15.2. Культура і контркультура.
- 15.3. Діалог культур як характеристика культурно - історичного процесу.
- 15.4. Національна та світова культура: спільне та відмінне.
- 15.5. Вплив культури на біосферу (на прикладі фауни або флори).
- 15.6. Культура економічної (інженерної, фінансової і т.п.) діяльності.
- 15.7. Масова культура і професійна свідомість економіста
(Бізнесмена, інженера, менеджера турбізнесу і ін.).
- 15.8. Витоки і формування цивілізації.
- 15.9. Цивілізаційний вибір України в ХХІ ст.
- 15.10. Демократія і цивілізація.

Література

- Введення в філософію.- К., 2008. - Тема 16, с. 130-136.
- Основи філософії. - Д., 2009. - Тема 16, с. 159-169.
- Данільян О.Г., Тараненко В.М. Філософія. - М., 2009. Розділ 17.
- Петрушенко В.Л. Філософія. - Львів, 2009. - Тема 20, с. 471-487.
- Прічепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія. - К., 2008, с. 368-391.
- Філософія. - М., 2008. - гл. 22, 34.
- Філософія. - К., 2009. - Тема 20, с. 634-648.
- Нова філософська енциклопедія.-М., 2000-2001. - У розділі ст .: «Культура», «Культура матеріальна і духовна», «Цивілізація», «Цивілізаційного розвитку типи».
- Філософія: Хрестоматія (від вітоків до сьогодення) - К. 2009 - Розділ 18.

ЗАНЯТТЯ 16.

Соціальне прогнозування і глобальні проблеми сучасності

1. Поняття соціального прогнозування. Типи прогнозів.
2. Глобальні проблеми сучасності та шляхи їх вирішення.
3. Перспективи соціального розвитку.

Теми доповідей і рефератів.

- 16.1. Соціальне прогнозування - необхідна умова доцільної діяльності людей.

- 16.2. Методи і форми соціального прогнозування.
- 16.3. Футурологія: її напрямки та особливості.
- 16.4. Передбачення, пророцтво і прогнозування: загальне та відмінні риси.
- 16.5. Об'єктивні закони і прогнозування.
- 16.6. Соціальне прогнозування та його наукові критерії в діяльності економіста (бізнесмена, інженера, менеджера турбізнесу і ін.).
- 16.7. Позитивні і негативні наслідки глобальних процесів.
- 16.8. Глобальна економіка і її особливості.
- 16.9. Глобалістика і майбутнє України.
- 16.10. Співвідношення глобальних і національних проблем.
- 16.11. Роль економістів (бізнесменів, інженерів, менеджерів турбізнесу і ін.) у вирішенні сучасних глобальних проблем.

Література

- Введення в філософію.- К., 2008. - Тема 17, с. 1370-141.
- Основи філософії. - Д., 2009. - Тема 17, с. 170-178.
- Данільян О.Г., Тараненко В.М. Філософія.-М., 2009. Розділ 17, с. 448-473.
- Петрушенко В.Л. Філософія. - Львів, 2009. - Тема 20, с. 487-493.
- Прічепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія. - К., 2008, с. 368-391.
- Філософія. - М., 2008. - гл. 22, 34.
- Філософія. - К., 2009. - Тема 20, с. 634-648.
- Нова філософська енциклопедія.-М., 2000-2001. - У розділі ст .: «Футурологія», «Глобалізм», «Глобалістика».
- Філософія: Хрестоматія (від вітоків до сьогодення) - К. 2009 - Розділ 18.

ЗАНЯТТЯ 17.

Цінності і їх роль в житті суспільства

1. Типи ціннісних орієнтацій і способи їх обґрунтування в історії суспільства.
4. Ціннісні орієнтації особистості.
5. Формування ціннісних орієнтацій в процесі становлення майбутнього фахівця.

Теми доповідей і рефератів.

- 17.1. Ціннісні орієнтації - необхідна умова доцільної діяльності людей.
- 17.2. Типи ціннісних орієнтацій.
- 17.3. Свобода як цінність.
- 17.4. Соціальна обумовленість ціннісних орієнтацій.
- 17.5. Цінності об'єктивні і загальнолюдські.
- 17.6. Аксиологічні проблеми в розвитку української філософської

думки.

- 17.7. Аксіологія і сучасність.
- 17.8. Ціннісні орієнтації в діяльності економіста
(Бізнесмена, інженера, менеджера турбізнесу і ін.).
- 17.9. Глобальні проблеми і загальнолюдські цінності.

Література

Введення в філософію.- К., 2008. - Спецкурс. - Тема 20, 32 ..

Основи філософії. - Д., 2009. - Тема 20, 32.

Данільян О.Г., Тараненко В.М. Філософія.-М., 2009.- Розділ 15.

Петрушенко В.Л. Філософія. - Львів 2009.

Прічепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія. - К., 2008, с. 331-342.

Філософія. - М., 2008.

Філософія. - К., 2009.- Тема 21.

Нова філософська енциклопедія.-М., 2000-2001. - У розділі ст .: «Аксіологія»,
«Цінності».

Філософія: Хрестоматія (від вітоків до сьогодення) - К. 2009.

Розділ III.
ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Філософія 10 годин
(заочна форма навчання)

ЗАНЯТТЯ ПЕРШЕ. Філософія, її предмет і роль в суспільстві *.

1. Світогляд та його структура.
2. Предмет філософії, її основні функції та роль в суспільстві.
3. Категорія буття. Основні форми буття.
4. Формування філософського поняття "матерія".

ЗАНЯТТЯ ДРУГЕ. Свідомість і пізнання.

1. Філософське розуміння свідомості.
2. Суспільна свідомість і його структура.
3. Пізнання і його форми.
4. Проблема істини у філософії і науці.

ЗАНЯТТЯ ТРЕТЄ. Наукове Пізнання. Діалектика.

1. Специфіка наукового пізнання.
2. Форми і методи наукового пізнання.
3. Діалектика, її альтернативи і основні закони.
4. Основні категорії діалектики як методу пізнання.

ЗАНЯТТЯ ЧЕТВЕРТЕ. Природа, суспільство, особистість.

1. Природа і суспільство, їх взаємозв'язок.
2. Суспільство як система, що розвивається.
3. Політична система суспільства.
4. Особистість і суспільство.

ЗАНЯТТЯ П'ЯТЕ. Культура і цивілізація. Глобальні проблеми сучасності.

1. Суспільство та культура. Культура і цивілізація.
 2. Поняття соціального прогнозування. Типи прогнозів.
 3. Глобальні проблеми сучасності та шляхи їх вирішення.
 4. Перспективи соціального розвитку.
-

Примітка * 1). Курс філософії на заочному відділенні має певну специфіку в порівнянні з денним відділенням: на заочному відділенні майже відсутня практика написання доповідей і рефератів, а пишеться контрольна робота.

2). Літературу до тем занять дивіться: в планах семінарів для студентів денного відділення.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ВИСТУПІВ НА СЕМІНАРІ:

Пізнавальний процес постійно супроводжує оцінний момент. Для студента, який сумлінно готувався до семінару, важливе значення має те, як оцінить викладач його старанність.

При оцінці відповіді студента враховується наступне:

1. Філософські виступи припускають, перш за все, розкриття проблем з певної позиції (особистої світоглядної, соціальної, теоретичної), причому це розкриття повинно бути послідовним, всебічно обґрунтованим. При цьому слід показати, що відкидаємо позиції цілком заслуговують на це.

2. Філософські виступу повинні спиратися на певний метод розгортання і обґрунтування самої відповіді, мати строгу логічність і послідовність.

3. Виступ повинен розкривати явища в конкретно-історичній формі. Це означає, що студент повинен вміти показати предмет аналізу не тільки в його зв'язку з часом і місцем, а й показати, що сутність даного явища має форму, закономірно впливає з усього попереднього ходу розвитку історії, що це явище має всі підстави для об'єктивного функціонування.

4. Виступ має бути концептуальним, з певною точкою зору, достатньо обґрунтованою і має право на визнання. Слід пам'ятати, що сувора послідовність думки можлива лише на основі послідовного проведення наукових філософських принципів.

Тільки дотримуючись ці загальні положення, студент має право розраховувати на успішні показники в навчальному процесі.

СТУДЕНТСЬКІ ДОПОВІДІ ТА РЕФЕРАТИ **(методичні вказівки)**

У процесі вивчення курсу філософії студенти готують доповіді або реферати з певної теми. Темати доповідей і рефератів для кожного семінарського заняття містяться в «Планах семінарських занять з філософії» (для кращої орієнтації студентів вони пронумеровані).

а. Основні вимоги до доповідей:

Доповідь повинна відображати сутність теми, що розглядається. Заслуховується він на семінарському занятті. Тривалість доповіді повинна бути в межах 7 - 10 хвилин.

Студент повинен бути готовим до відповіді на питання по темі доповіді. Доповідь оформляється у вигляді письмової роботи (близько 6 - 9 сторінок рукописного тексту)

Доповідь містить титульний лист, де вгорі вказується назва міністерства, інституту і кафедри. Посередині великими літерами вказується тема доповіді. Нижче з правого боку - хто виконав роботу. Нижче - хто прийняв. Внизу вказується місто і рік написання доповіді.

В кінці доповіді обов'язково дається список літератури (3-5 джерел) з вихідними даними, прийнятими в книгах і наукових збірниках.

На кожному доповіді усно або письмово силами студентів групи робиться рецензія, тривалістю не більше 3-5 хвилин. У рецензії відбивається актуальність теми доповіді, вказується його достоїнства і недоліки, а потім дається загальна оцінка в балах («добре», «відмінно» та ін. За національною шкалою оцінювання).

Зразок титульного аркуша:

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
ІМЕНІ
МИХАЙЛА ТУГАН-БАРАНОВСЬКОГО
Кафедра гуманітарних і правових дисциплін

Доповідь на тему:
«ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОСТІ»

Виконав: Петров А.І.,
гр. МО-05Б
Прийняв: к.філос.н., Доц.
Серьогін В.Г.

КРИВИЙ РіГ - 2016

б. Вимоги до рефератів:

Для більш глибокого аналізу тієї чи іншої теми деякі студенти (за погодженням з викладачем) готують реферати.

Студентський реферат - це найпростіший вид самостійної науково-дослідницької роботи. Він включає в себе наступні основні етапи: а) вибір теми; б) збір і вивчення матеріалу; в) складання плану; г) обробка матеріалу та написання реферату; д) оформлення реферату.

Вибір теми. Правильно обрана і точно оформлена тема реферату націлює студента на конкретне дослідження. Для полегшення цього завдання в планах семінарських занять до кожної теми додається приблизна тематика рефератів. Студент може вибрати тему і не зазначену в тематиці. Необхідно тільки, щоб вона відповідала навчальній програмі курсу і була погоджена з викладачем.

Складання плану. Після попереднього знайомства з літературою складають план реферату. Зазвичай він включає в себе три основні структурні частини: 1) введення (2-3 машинописні сторінки), в якому обґрунтовується значення (актуальність) даної теми для теорії і практики, вказується, що зроблено для дослідження даної теми іншими авторами (тобто здійснюється аналіз сучасної літератури по темі дослідження) і визначається, який аспект теми буде розглядатися в рефераті; 2) основна частина (15-20 сторінок), в ній викладаються матеріали дослідження. Зазвичай вона включає 3-4 основних питання або розділу; 3) висновок (1-2 сторінки), в якому підбиваються підсумки дослідження.

Збір і вивчення матеріалу. Після того, як тема реферату обрана, слід приступити до роботи над складанням списку літератури, яку необхідно опрацювати. З цією метою на початковому етапі роботи можна скористатися списком літератури, рекомендованої до тієї чи іншої теми курсу. А потім звернутися до систематичного каталогу бібліотеки університету або міської бібліотеки ім. Н.К. Крупської.

Збір матеріалу це не тільки підготовчий, а й аналітичний, дослідницький етап роботи над рефератом. В ході вивчення матеріалу по темі необхідно з критичної точки зору оцінити його і відібрати тільки те, що має основоположне значення.

З цією метою при вивченні літератури слід робити виписки визначень, що даються автором (авторами) досліджуваної роботи, відзначати нові факти важливі в тому чи іншому відношенні, цифри тощо. Якщо при читанні і конспектуванні літератури виникають власні зауваження, судження, то необхідно їх записати. Інакше потрібна думка може безслідно зникнути.

Обробка матеріалу і написання реферату.

Ретельний, поглиблений аналіз зібраного матеріалу, його обробка і разом з тим написання реферату є відповідальним моментом у роботі над темою.

При цьому слід пам'ятати, що при оцінці реферату враховується наступне:

- чи знайомий студент з основними роботами сучасних авторів з теми дослідження, тобто чи вдалося зібрати необхідний науковий матеріал зумів студент аргументовано, логічно струнко викласти

- дані проведеного дослідження
- чи є зв'язок з профілем вузу, з практикою, соціальної та соціально-економічного життя
- є реферат самостійною роботою, чи немає плагіату або компіляції (Плагіат - від латинського - викрадати, видавати чужу роботу за свою. Компіляція - від латинського - грабувати, використовувати дані з чужих досліджень без вказівки джерела).

При оцінці реферату звертається увага також на правильність оформлення наукового апарату: наявні в рефераті цитати необхідно взяти в лапки. В кінці сторінки в рефераті слід зробити виноску і вказати: автора, назву роботи, місце, рік видання і сторінку, на якій розміщена цитата. Якщо цитата переказується, то перед початком бібліографічного посилання слід вказати: "см" (дивіться).

Оформлення реферату. У підготовленому рефераті на першій сторінці повинен бути зазначений план. В кінці роботи необхідно помістити список використаної літератури. У списку літератури автори даються в алфавітному порядку: при цьому вказується автор, назва роботи, місце і рік видання.

У тому випадку, якщо робота поміщена в збірнику, то після назви роботи має слідувати вказівка: «В зб.» І далі в лапках назву збірника, місце і рік видання. Титульний аркуш реферату виконується аналогічно титульного аркушу доповіді. Однак замість слова «Доповідь» пишеться «Реферат», а замість «Прийняв» - «Науковий керівник».

Текст реферату друкується через один інтервал на комп'ютері.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

(основна та додаткова)

Підручники, навчальні посібники та довідкова література з філософії:

1. Алексеев П.В., Панін О.В. Філософія. - М.: ТК Велбі, в-во Проспект 2009.
2. Введення в філософію / Под ред. Л.М. Нікітіна. - К.: Центр навчальної літератури, 2008.
3. Данільян О.Г., Тараненко В.М. Філософія. - М.: Ексмо 2013.
4. Зотов А.Ф. Сучасна західна філософія. - М.: Вища школа, 2012.
5. Інтелект. Особистість. Цивілізація. Вип. 6. / Ред. О.Б. Чернега – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2016.
6. Історія української філософії. - К.: Академвидав, 2014.
7. Історія філософії / Под ред. В.П. Кохановського, В.П. Яковлева. - Ростов н / д: Фенікс, 2008.
8. Історія філософії / Под ред. Васильєва В.В. - М.: Академ. Проект, 2014.
9. Канке В.А. Філософія для технічних спеціальностей. - М.: Изд-во «Омега - Л», 2008.
10. Кармін А.С. Берніцкій Г.Г. Філософія. - СПб.: Пітер 2015.
11. Кондрашов В.А. Новітній філософський словник. Ростов н / д., 2013.
12. Кузнецов В.Г., Кузнецова І.Д., Миронов В.В., Момджян К. Х. Філософія. - М.: ИНФРА 2009.
13. Нариси з історії філософії Середніх віків. - Л.: Львів. Нац. Ун-т ім. І. Франка, 2015.
14. Нова філософська енциклопедія. В. 4-х т. - М.: Мисль, 2000-2001.
15. Новітній філософський словник. Постмодернізм. - Мн.: Сучасний літератор, 2007.
16. Нікітін Л.М. Природа і суспільство. - Донецьк; ДонНУЕТ 2009.
17. Основи філософії / За ред. Л.М. Нікітіна - Д.: ДонНУЕТ 2010.
18. Петрусенко В.Л. Філософія. - Львів: "Магнолія 2006" 2013.
19. Причепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія. - К.: Академвидав, 2013.
20. Соціальна філософія. Словник. - М., 2003.
21. Філософія / Под. Ред. В.В. Миронова. - М.: Норма 2009.
22. Філософія / Под. Ред. А.Ф. Зотова і ін. - М.: Академ. Проект 2014.
23. Філософія / Под. Ред. В.Д. Губіна, Т.Ю. Сидорин. - М.: Гардарики, 2015.
24. Філософія / За. Ред. О.П. Сидоренка. - К.: Знання 2009.
25. Філософія: Хрестоматія (від виток до сьогодення. - К.: Знання 2009.
26. Філософський енциклопедичний словник. - М.: ИНФРА 2009.

Методичне видання

**Ніколенко Ксенія Вікторівна, старший викладач,
Лавлінський Руслан Олександрович, к.філос.н., доцент**

Кафедра гуманітарних і правових дисциплін

ФІЛОСОФІЯ

**Плани семінарських занять і методичні
вказівки для студентів усіх форм навчання.**

**Зведений план 2015 р., поз. № __
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського
50005, Дніпропетровська обл.,
м. Кривий Ріг, вул. Островського, 16.**